

महिलांसाठी कौशल्य प्रशिक्षणाची संधी

अलिबाग : ग्रुप ग्रामपंचायत नागावच्यावतीने परिसरातील महिलांसाठी विविध कौशल्याधारित प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे. फोर व्हीलर ड्रायव्हिंग, आरिवर्क आणि ज्वेलरी मेकिंग या तीन प्रशिक्षणांचा महिलांना पूर्णपणे मोफत लाभ घेता येणार आहे. फोर व्हीलर ड्रायव्हिंगचे २१ दिवसांचे प्रशिक्षण २० महिलांसाठी आयोजित करण्यात आले असून, ड्रायव्हिंग लायसन्ससाठी आवश्यक असलेले लर्निंग लायसन्स काढण्यासाठीही सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. यासाठी आरटीओकडील संबंधित ➡**पान २ वर**

कृषीवर

रायगड, नवी मुंबई, ठाणे, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग

रायगड

मंगळवार | दि. १८ ऑगस्ट २०२६ | अंक ७३ | पृष्ठे ८ | किंमत ५ ₹

| आर. एन. आय. रजि. क्र. ४९९६३/७७ | RGD/016/2026-28 | krushival.in

वक्तव्ये वादात, टेंडर संशयात तरीही पालकमंत्रीपद हातात!

महिलांच्या सन्मानाचा मुद्दा ते नाशिकच्या टेंडर प्रक्रियेवरील आरोप; अशा पार्श्वभूमीवर पालकमंत्रिपद कसे?

। अलिबाग । विशेष प्रतिनिधी ।

पालकमंत्री हे केवळ सत्तेतील प्रतिष्ठेचे पद नसून जिल्ह्याच्या विकासाचे, प्रशासनाच्या समन्वयाचे आणि जनतेच्या प्रश्नांचे नेतृत्व करणारी, मानसन्मान असलेली, उत्तम वक्तृत्व आणि संपूर्ण जिल्हा सांभाळण्याची जबाबदारी आहे. त्यामुळे व्यक्तीच्या सार्वजनिक भूमिकेपासून ते त्यांच्याभोवती निर्माण झालेल्या आरोपांपर्यंत प्रत्येक बाबीचा विचार करूनच अशा महत्त्वाच्या नियुक्त्या व्हायला हव्यात, अशी भूमिका शेकापने मांडली आहे.

सत्तेचे गणित

की जनविश्वास ?

रायगडमध्ये महिलांच्या सन्मानावरून वादग्रस्त वक्तव्याचा मुद्दा आणि नाशिकमध्ये कोट्यवधींच्या टेंडर प्रक्रियेवरील आरोपांची चर्चा ही दोन्ही प्रकरणे चर्चेत असतानाच दोन्ही नेत्यांना पालकमंत्रिपद देण्यात आले. त्यामुळे शेकापने सरकारला थेट सवाल केला. 'पालकमंत्री निवडताना जनतेचा विश्वास पाहिला की सत्तेचे गणित? सार्वजनिक प्रतिमा पाहिली की राजकीय सोय? पालकमंत्रिपद हे जनतेची जबाबदारी आहे. त्यामुळे सरकारने नियुक्तीचे निकष स्पष्ट करावेत आणि संबंधित आरोपांची निष्पक्ष चौकशी करावी, अशी मागणी शेकापने केली आहे.

महाजनांच्या नियुक्तीवरही प्रश्न!

नाशिकच्या पालकमंत्रिपदावर गिरीश महाजन यांची नियुक्ती झाली. मात्र, सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या तयारीसाठी सुरु असलेल्या कोट्यवधी रुपयांच्या कामांच्या टेंडर प्रक्रियेबाबत तक्रारी आणि आरोप समोर आले आहेत. तक्रारदारांच्या दाव्यानुसार, ६०० ते ७०० कोटी रुपयांच्या टेंडर प्रक्रियेत अनियमितता झाल्याचा आरोप आहे. काही टेंडर अस्तित्वात नसतानाही पैसे घेतल्याचा दावाही करण्यात आला आहे. या तक्रारींच्या संदर्भात तनय महाजन यांचे नाव समोर येत असल्याचा दावा करण्यात आला आहे. तसेच, त्यांचा गिरीश महाजन यांच्याशी नातेसंबंध असल्याचा उल्लेख तक्रारींच्या मांडणीत करण्यात आला आहे. त्यामुळे या प्रकरणाची निष्पक्ष चौकशी व्हावी, अशी मागणी शेकापने केली आहे.

सार्वजनिक जीवनातील वक्तव्ये, सर्व घटकांचा सन्मान, प्रशासनाशी समन्वय आणि जनतेसोमोरीची उत्तरदायित्वाची भूमिका या पदासाठी महत्त्वाची असताना वादग्रस्त वक्तव्ये आणि आरोपांच्या चर्चेत असलेल्या आ. भरत गोगावले व गिरीश महाजन यांच्या गळ्यातच पालकमंत्रिपदाची माळ घालण्यात आल्याने शेकापने सरकारचा थेट हल्लाबोल केला आहे. रायगडचे पालकमंत्री म्हणून भरत गोगावले यांच्या नियुक्तीवर शेकापने विशेषतः त्यांच्या वक्तव्यांचा संदर्भ देत आक्षेप घेतला आहे.

महाडमधील एका कार्यक्रमात महिलांबाबत “काम करणारा भाऊ पाहिजे की, ...बनवणारी बहीण पाहिजे”, अशा आशयाचे वक्तव्य केल्याचा आरोप गोगावले यांच्यावर झाला होता. या वक्तव्यामुळे महिलांच्या सन्मानाचा मुद्दा उपस्थित झाला होता. ज्यांच्या वक्तव्यामुळे महिलांच्या सन्मानावरून वाद निर्माण झाला, त्यांच्याच हातात संपूर्ण रायगडची धुरा देताना सरकारला महिलांच्या भावनांचा विचार करण्याची गरज वाटली नाही का? असा सवाल शेकापने उपस्थित ➡**पान २ वर**

सरकारने हट्ट पुरविला झालो रे पालकमंत्री!

। अलिबाग । विशेष प्रतिनिधी ।

गेल्या अनेक महिन्यांपासून चर्चेत असलेल्या रायगडच्या पालकमंत्रिपदाचा तिढा अखेर सुटला असून, मंत्री भरत गोगावले यांची रायगडच्या पालकमंत्रिपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यामुळे पालकमंत्रिपदाबाबत सातत्याने व्यक्त केलेला गोगावलेंचा दावा अखेर खरा ठरला आहे. 'मीच रायगडचा पालकमंत्री होणार...' गेल्या काही दिवसांपासून खरा ठरला; रायगडच्या सुरु असलेल्या या आत्मविश्वासापूर्ण घोषणेला अखेर सरकारी आदेशाची साथ मिळाली. रायगडच्या पालकमंत्रिपदावर भरत गोगावले यांच्या नियुक्तीची अधिकृत घोषणा झाल्याने त्यांच्या 'मीच' च्या राजकीय भूमिकेवर अखेर शिक्षामोर्तब झाले असल्याची चर्चा नाक्यानाक्यावर सुरु होती.

विशेष म्हणजे पालकमंत्रिपदाचा अधिकृत निर्णय होण्याआधीच गोगावले यांनी आपली भूमिका अनेकदा स्पष्ट केली होती. त्यामुळे निर्णयाची प्रतीक्षा सुरु असतानाही त्यांच्या वक्तव्यांमुळे रायगडच्या राजकारणात चांगलीच चर्चा रंगली होती. अखेर शासनाचा आदेश आल्यानंतर त्यांच्या आत्मविश्वासाला 'अधिकृत' अशी जोड मिळाली. ➡**पान २ वर**

संभाजी महाराजांच्या पुतळ्यावरून पेणमध्ये संताप

१३ ऑगस्टचा इशारा दुर्लक्षित; १७ ऑगस्टला पुतळा हटवण्याची नामुष्की

। अलिबाग । विशेष प्रतिनिधी ।

पेण नगरपालिकेने चिंचपाडा येथील चार फाटा चौकात छत्रपती संभाजी महाराजांच्या नावाने उभारलेल्या प्रतीकात्मक पुतळ्यावरून निर्माण झालेल्या वादाला अखेर जनतेच्या आक्रोशानंतर पूर्णविराम मिळाला. पुतळ्यामुळे छत्रपती संभाजी महाराजांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे विदुषीकरण झाल्याचा आरोप करत शिवभक्त आणि नागरिकांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली. वादला विरोध लक्षात घेता प्रशासनाला अखेर हा पुतळा हटवण्या लागला. मात्र, या प्रकरणात प्रशासनाच्या कार्यपद्धतीवर गंभीर प्रश्न उपस्थित झाले आहेत. पेणमधील काही सुज्ञ नागरिक आणि सहाद्री प्रतिष्ठानचे शिवभक्त

दि. १३ ऑगस्ट रोजीच नगराध्यक्षांची भेट घेण्यासाठी गेले होते. पुतळा बसवू नये, महाराजांच्या व्यक्तिमत्त्वाला साजेसा पुतळा उभारावा आणि शिवभक्तांच्या भावना दुखावल्या जाऊ नयेत, अशी स्पष्ट भूमिका त्यांनी मांडली होती. मात्र, नागरिकांचा हा इशारा गांभीर्याने घेतला गेला नाही. अखेर अवघ्या काही दिवसांतच प्रशासनावर निर्णय

जबाबदारी कोणाची ?

छत्रपती संभाजी महाराजांच्या नावाने चौक उभारताना अधिक संवेदनशीलता आणि गांभीर्य अपेक्षित होते. जनतेच्या पैशातून निर्णय घ्यायचा, नागरिकांच्या सूचनेकडे दुर्लक्ष करायचे आणि जनतेच्या संतापानंतर तो निर्णय मागे घ्यायचा, हा कारभाराचा पायंडा पडू नये. पुतळा हटवण्यात आला असला तरी या प्रकरणाने अनेक प्रश्न अनुत्तरित ठेवले आहेत. पुतळा हटवणे हा जनतेच्या आंदोलनाचा विजय मानला जात असला, तरी या संपूर्ण प्रकरणाची जबाबदारी कोण घेणार? हा प्रश्न आता केंद्रस्थानी आला आहे.

मागे घेण्याची वेळ आली. दरम्यान, १३ ऑगस्टला इशारा मिळाला होता; तो ऐकला असता तर १७ ऑगस्टला पुतळा हटवण्याची वेळ आली असती का? असा सवाल आता पेणकरांकडून उपस्थित केला जात आहे. या घटनेनंतर नगराध्यक्षानी व्हिडिओच्या माध्यमातून दिलगिरी व्यक्त केली. मात्र, केवळ दिलगिरी व्यक्त करून प्रकरण संपणार नसल्याची भूमिका नागरिकांकडून व्यक्त होत आहे. पुतळा बसवण्यापूर्वी त्याची प्रतिकृती कुणी पाहिली? त्याला मंजुरी कुणी दिली? नागरिकांच्या आक्षेपांकडे दुर्लक्ष का करण्यात आले? आणि या संपूर्ण प्रक्रियेत झालेला खर्च कोणाच्या जबाबदारीवर झाला, ➡**पान २ वर**

वे|ध|क

उज्जैनच्या नागचंद्रेश्वर

मंदिरात चेंगराचेंगरी

उज्जैन : श्रावण महिन्याच्या तिसऱ्या सोमवारी उज्जैनच्या महाकालेश्वर मंदिरात मोठ्या संख्येने भाविकांची गर्दी झाली. त्याचबरोबर वर्षातून एकदाच उघडण्यात येणाऱ्या नागचंद्रेश्वर मंदिरातही दर्शनासाठी भक्तांची गर्दी झाली. दर्शनाला सुरुवात झाल्यानंतर थोड्याच वेळात बॅरिकेट्सजवळ गर्दी नियंत्रणाच्या बाहेर गेली. त्यामुळे मंदिर परिसरात चेंगराचेंगरी परिस्थिती झाली. मंदिरात असलेल्या सुरक्षा कर्मचाऱ्यांनी भाविकांना सुरक्षितपणे बाहेर काढले. त्यांनी जखमींना जवळच्या रुग्णालयातही दाखल केलं आहे. आतापर्यंत या घटनेत १३ भाविक जखमी झाल्याची माहिती हाती आली आहे.

● अलिबाग तालुक्यातील आवास येथील नागेश्वर मंदिरात नागपंचमी उत्सव मोठ्या उत्साहात आणि भक्तिभावाने साजरा करण्यात आला. मंदिरात दर्शनासाठी पहाटे पासून स्थानिकांसह परिसरातील भाविकांनी मोठी गर्दी केली. (छायाचित्र: समीर मालोरे)

आयकर विभागाच्या कार्यालयाला भीषण आग

। मुंबई । प्रतिनिधी ।

मुंबईतील चर्चगेटजवळील आयकर विभागाच्या कार्यालयाला सोमवारी (दि. १७) भीषण आग लागली. यावेळी अग्निशमन दलाच्या जवळपास ८ गाड्या घटनास्थळी तातडीने दाखल झाल्या. अग्निशमन दलाच्या जवानांनी आग विझवण्याचे, ती आटोक्यात आणण्याचे शर्तीचे प्रयत्न केले. आग कशामुळे लागली ते कारण अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. सुदैवाने यात कोणीही जखमी झाले नाही. चर्चगेट स्टेशनजवळ असलेल्या

आयकर विभागच्या कार्यालयाला लागलेल्या आगीमुळे चहूकडे धुराचे साम्राज्य पसरले होते. आग लागली तेव्हा आयकर विभागाच्या कार्यालयात काही कर्मचारी देखील होते; मात्र, आगीचे वृत्त समजताच त्यांना बाहेर काढण्यात आले. त्यामुळे काहीशी धावपळ उडाली होती. मिळालेल्या माहितीनुसार, या कार्यालयाच्या तळमजल्यावरच सोमवारी दुपारी ही आग लागली. शॉर्ट सर्किटमुळे आग लागली आणि बघता बघता आगीने रौद्ररूप धारण केले. आगीमुळे धुराचे मोठमोठे लोट कार्यालयातून बाहेर पडताना दिसले. ज्या आयकर विभागच्या कार्यालयाला आग लागली, तेथील काही प्रत्यक्षदर्शींनी ➡**पान २ वर**

माणगावातील आरोग्य व्यवस्थेचा बोजवारा

। माणगाव । प्रतिनिधी ।

दक्षिण रायगडमधील हजारो सर्वसामान्य नागरिकांसाठी महत्त्वाचे आरोग्य केंद्र असलेल्या माणगाव उपजिल्हा रुग्णालयातील आरोग्य व्यवस्थेचा प्रश्न पुन्हा ऐणीवर आला आहे. या ठिकाणी तज्ज्ञ डॉक्टरांची कमतरता, प्रशिक्षित मनुष्यबळाचा अभाव, उपलब्ध अत्याधुनिक वैद्यकीय यंत्रसामग्रीचा अपुरा वापर आणि गंभीर रुग्णांना उपचारासाठी अलिबाग अथवा मुंबईकडे पाठविण्याची वेळ यामुळे रुग्णांना मोठ्या अडचणींना सामोरे जावे लागते. त्यामुळे ही पदे तातडीने भरवावीत व नागरिक रुग्णांची गैरसोय टाळावी, अशी मागणी राष्ट्रादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार) पक्षाचे श्रीवर्धन विधानसभा अध्यक्ष संताजी पवार यांनी केला आहे. याबाबतचे निवेदन त्यांनी जिल्हा

शल्य चिकित्सकांना दिले आहे.

माणगाव उपजिल्हा रुग्णालय हे सुमारे १०० खाटांची क्षमता असलेले महत्त्वाचे शासकीय रुग्णालय असून माणगावसह तळा, श्रीवर्धन, म्हसळा तसेच परिसरातील ग्रामीण व दुर्गम भागातील नागरिक उपचारासाठी या रुग्णालयावर मोठ्या प्रमाणात अवलंबून आहेत. त्यामुळे रुग्णालयातील आरोग्य सुविधा सक्षम करण्यासाठी तातडीने

ठोस उपाययोजना कराव्यात, या मागणीसाठी संताजी पवार यांच्या नेतृत्वाखाली आरोग्य प्रशासनाला सविस्तर निवेदन देण्यात आले. यंत्रसामग्री उपलब्ध, मात्र तज्ज्ञ मनुष्यबळाचा अभाव शासनाने जनतेच्या पैशातून रुग्णालयात विविध अत्याधुनिक वैद्यकीय उपकरणे उपलब्ध करून दिली आहेत. मात्र, ही उपकरणे चालविण्यासाठी

कोयना प्रकल्पग्रस्तांची समिती कागदावरच

पुनर्वसनाच्या प्रलंबित प्रश्नांमुळे नाराजी

। खोपोली । प्रतिनिधी ।

कोयना धरणासाठी स्वतःच्या घरादारावर तुळशीपत्र ठेवून विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे प्रश्न अद्यापही मार्गी लागले नसल्याने नाराजी वाढत आहे. प्रकल्पग्रस्तांच्या प्रश्नांच्या सोडवणुकीसाठी स्थापन करण्यात आलेल्या समित्यांकडून अद्याप बैठकही घेण्यात आली नसल्याचा आरोप होत असून, त्यामुळे समित्या केवळ कागदावरच राहिल्याची भावना प्रकल्पग्रस्तांमध्ये आहे.

रायगड जिल्ह्यात कोयना प्रकल्पग्रस्तांच्या ४८ वसाहती

असून, त्यापैकी खालापूर तालुक्यात सर्वाधिक २२ वसाहती आहेत. त्यानंतर पेण तालुक्यात १८, तर उरण तालुक्यात आठ वसाहतींमध्ये प्रकल्पग्रस्त वास्तव्यास आहेत. पुनर्वसनाच्या वेळी देण्यात आलेल्या आश्रवासांची अद्याप पूर्ण पूर्तता झालेली नसल्याने विविध मागण्यांसाठी प्रकल्पग्रस्तांना वारंवार शासन दरबारी खेदे मारावे लागत आहेत. प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमीन, नागरी सुविधा तसेच पुनर्वसनासाठी शिल्लक असलेल्या जमिनीच्या प्रश्नावर माजी मुख्यमंत्री तथा विद्यमान ➡**पान २ वर**

वांद्रे कुटुंबीयांना

५० लाखाची मदत

महाड : एमआयडीसीतील इंडो आमईस या रसायन कंपनीत शनिवारी (दि. १५) सारंकाळच्या सुमारास झालेल्या ट्रायफॉसजीन वायू गळतीच्या घटनेत परंप्रांतीय अमित कुमार आणि बोरगाव गावातील कल्पेश वांद्रे यांचा मृत्यू झाल्याची घटना घडली. कल्पेश वांद्रे याच्या मृत्यूमुळे संतप्त स्थानिक ग्रामस्थांनी वांद्रे कुटुंबीयांना मदत देण्याबाबत आग्रही मागणी केली. त्यानंतर कंपनी व्यवस्थापनाने ग्रामस्थांशी चर्चा केली. या चर्चेनंतर अखेर वांद्रे कुटुंबीयांना पन्नास लाखाची मदत, तर त्यांच्या पत्नीला महिना ११ हजार रुपयांची पेन्शन व मुलांच्या भविष्यासाठी विचार करण्याचे आश्वासन कंपनी व्यवस्थापनाने दिले.

हरतालिका, गणेश चतुर्थी एकाच दिवशी

तब्बल नऊ वर्षांनी असा योग

यंदा बाप्पांचा १२ दिवस मुक्काम

। रायगड । प्रतिनिधी ।

यंदाचा गणेशोत्सव नेहमीप्रमाणे १० किंवा ११ दिवसांचा नसून थेट १२ दिवसांचा असणार आहे. दि. १४ सप्टेंबर रोजी बाप्पांचा आगमन होत असून, यंदा हरतालिका आणि गणेश चतुर्थी एकाच दिवशी आल्याने तसेच तिथीच्या वाढीमुळे हा बदल घडून आला आहे. त्यामुळे गणेश भक्तांमध्ये उत्साहाचे वातावरण आहे. आता गणेशोत्सवाला एक महिन्याहून कमी कालावधी राहिला असून, गणेशोत्सवाची तयारी जोरदार सुरु आहे.

भाद्रपद शुक्ल चतुर्थीला

तिथीच्या गणितामुळे बदल

यंदा दि. १४ सप्टेंबर रोजी भाद्रपद शुक्ल तृतीयेच्या दिवशी म्हणजेच हरतालिकेच्या दिवशीच गणपती बाप्पांचे आगमन होत आहे. त्यामुळे तृतीयेपासूनच यंदा ही गणना करावी लागते. तृतीया ते अनंत चतुर्दशीपर्यंतचे दिवस मोजल्यास १४ सप्टेंबर ते २५ सप्टेंबर ते तब्बल १२ दिवस होतात. हिंदू धर्मातील सर्व सण हे तिथीनुसार साजरे केले जातात. कधी तिथीचा क्षय होतो, तर कधी तिथीची वृद्धी होते. यंदा गणेश चतुर्थी ही तृतीयेच्या दिवशी येत असल्याने, तृतीया ते अनंत चतुर्दशी असे तब्बल १२ दिवस होतात.

हा दुर्मिळ योग नाही

सोशल मीडियावर हा योग अनेक वर्षांनंतर आल्याचे सांगितले जात असले, तरी प्रत्यक्षात तसे काहीही नाही, हा केवळ समज आहे. तिथीची वृद्धी आणि क्षय यामागील जे लॉजिक असते, त्यानुसारच दिवसांमध्ये कमी-जास्तपणा होत असतो. त्यामुळे यंदाचा हा १२ दिवसांचा गणेशोत्सव कोणताही विशेष असा दुर्मिळ योग नाही, असे पंचांगकर्त्यांनी स्पष्ट केले आहे.

घरोघरी गणपतीची प्राणप्रतिष्ठा केली जाते, तर सार्वजनिक गणपतीचे विसर्जन ➡**पान २ वर**

INSTITUTE OF HEALTH SCIENCES

MGM

Institute of Health Sciences

(Deemed to be University U/s 3 of UGC Act, 1956)

Grade "A++" Accredited by NAAC

Constituent College of MGM Institute of Health Sciences

MGM SCHOOL OF NURSING, VASHI

Admissions Open For

BSc Nursing

Nurse Practitioner in Critical Care (NPCC)

Nurse Practitioner in Emergency and Trauma Care (NPETC)

Enroll Before 31st August 2026

9321635842 | 9769803341 | 9004052249

Main Boardline Human Resources (HR) Principal

mgmsonvashi@gmail.com

Plot No. 35, Sector 3, Vashi, Navi Mumbai 400703

Affiliated Hospital

MGM

NEW BOMBAY HOSPITAL, VASHI

A Multi-Speciality, Tertiary Care Hospital with a Legacy of Over 3 Decades

JCI & NABH ACCREDITED

अभिष्टचित्तन ज्येष्ठ नागरिकांचे

१८ ऑगस्ट

१) श्री.तानाजी नारायण मयेकर श्रीबाग-३, अलिबाग, दि.१८-८-१९३६
२)श्री.रमेश नारायण शिंपी अलिबाग, दि.१८-८-१९५०
३)श्रीम.प्रेमलता विवेक कामत कामतआळी, अलिबाग दि.१८-८-१९५४

तंटामुक्ती अध्यक्षपदी नामदेव वाघमारे

सुकेळी : रोहा तालुक्यातील नागोठणे जवळच असलेल्या ऐनघर ग्रामपंचायतीच्या तंटामुक्ती अध्यक्षपदी सुकेळी आदिवासीवाडी येथील युवा कार्यकर्ते नामदेव वाघमारे यांची बि न वि र ो ध निवड करण्यात आली. शुक्रवारी (दि.१४) झालेल्या ग्रामसभेत त्यांची नियुक्ती करण्यात आली. या ग्रामसभेला सरपंच कलावती कोकळे यांच्यासह सर्व सदस्य, विभागातील ग्रामस्थ व महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या.

पनवेल तालुक्यातील ग्रामपंचायतींना पुरस्कार

नवीन पनवेल : राज्य शासनाच्या महिला आणि बाल विकास विभागामार्फत राबवण्यात आलेल्या आदिशक्ती अभियान २०२५ -२६ अंतर्गत उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या ग्रामपंचायतींसाठी घोषित करण्यात आलेल्या आदिशक्ती पुरस्कारांमध्ये पनवेल तालुक्यातील तीन ग्रामपंचायतींना पुरस्कार मिळाला आहे.

पान १ वरून

महिलांसाठी कौशल्य प्रशिक्षणाची संधी

व्यक्ती दि.१८ ऑगस्ट रोजी उपस्थित राहणार आहेत. याशिवाय आरविर्कचे पाच दिवसांचे आणि ज्वेलरी मेकिंगचे पाच दिवसांचे प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे. या सर्व प्रशिक्षणांसाठी आवश्यक साहित्य प्रशिक्षणासाठी मोफत उपलब्ध करून दिले जाणार असून, प्रशिक्षण पूर्ण केल्यानंतर प्रमाणपत्रही देण्यात येणार आहे. या प्रशिक्षणासाठी दि.१८ ऑगस्ट रोजी सकाळी साडेदहा ते दुपारी १२.०० वाजेपर्यंत ग्रामपंचायत नागाव येथे नोंदणी करण्यात येणार आहे. प्रत्यक्ष प्रशिक्षण वर्गांना दि.१९ ऑगस्टपासून सुरुवात होणार असून, सदरोज दुपारी २.०० ते ६.०० या वेळेत वर्ग घेतले जाणार आहेत. ग्रामपंचायत हद्दीतील जास्तीत जास्त महिलांनी या मोफत प्रशिक्षणाचा लाभ घ्यावा आणि दि.१८ ऑगस्ट रोजी दिलेल्या वेळेत ग्रामपंचायत कार्यालयात उपस्थित राहून नोंदणी करावी, असे आवाहन सरपंच हर्षदा मयेकर यांनी केले आहे.

झालो रे पालकमंत्री!

रायगडच्या पालकमंत्रिपदासाठी शिवसेना शिंदे गट आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार गटामध्ये जोरदार रस्सीखेच सुरू होती. मंत्री आदिती तटकरे आणि भगत गोगावले हे दोघेही या पदासाठी इच्छुक असल्याने नियुक्तीचा निर्णय लांबणीवर पडला होता. अखेर शासनाने गोगावले यांच्या नावावर शिक्कामोर्तब केले. गोगावले यांनी यापूर्वी अनेकदा “मीच रायगडचा पालकमंत्री होणार” असा आत्मविश्वास व्यक्त केला होता. निर्णय प्रलंबित असतानाही त्यांनी आपल्या दाव्यावर ठामराहत राजकीय चर्चेला उधाण आणले होते. अखेर शासनाच्या अधिकृत निर्णयानंतर त्यांच्या दाव्यावर शिक्कामोर्तब झाले. दरम्यान, नाशिकच्या पालकमंत्रिपदाचा तिढाही सुटला असून, गिरीश महाजन यांच्याकडे नाशिकची जबाबदारी सोपवण्यात आली आहे. रायगडच्या पालकमंत्रिपदावरून महायुतीतील घटक पक्षांमध्ये सुरू असलेली रस्सीखेच, स्थानिक राजकीय समीकरणे आणि निधीच्या नियंत्रणावरून सुरू असलेली चर्चा यामुळे या नियुक्तीकडे संपूर्ण जिल्ह्याचे लक्ष लागले होते. अखेर आदेश आला आणि गोगावलेंचा दावा खरा ठरला. “मीच पालकमंत्री होणार” म्हणणारे गोगावले अखेर अधिकृतपणे पालकमंत्री झाले. आता उत्सुकता आहे ती पुढची... रायगडच्या विकासाच्या फाईली किती वेगाने हलणार आणि पालकमंत्रिपदाच्या माध्यमातून जिल्ह्याला काय मिळणार? याकडे सर्वांचे लक्ष लागणू राहिले आहे.

‘पाू’चा एकपात्री प्रयोग अखेर यशस्वी ठरला!

गोगावलेंच्या वारंवारच्या दाव्यांमुळे पालकमंत्रिपदाचा निर्णय होण्यापूर्वीच त्यांचे नाव चर्चेत राहिले. त्यामुळे आता अधिकृत नियुक्तीनंतर समर्थकांकडून “आम्ही आधीच सांगितल होते” असा सूर उमटला. आता आदेशच हातात आल्याने समर्थकांना साहजिकच “साहेबानी आधीच सांगितलं होतं!” म्हणण्याची संधी मिळाली. मात्र, एकपात्री प्रयोग यशस्वी झाला... आता रायगडच्या विकासाच्या नाटकात गोगावले संपूर्ण टीमसोबत मुख्य भूमिका कशी निभावतात, हे पाहणे औत्सुक्याचे ठरणार असल्याचे मत नागरिकांनी व्यक्त केले आहे.

तरीही पालकमंत्रिपद हातात!

केला आहे. यापेक्षाही गोगावलेच्या १५ ऑगस्टच्या वक्तव्याने राजकीय चर्चेला अधिक चार आली. ध्वजारोहणाच्या कार्यक्रमाला त्यांनी “काही दिवसांनी पालकमंत्रीपदाचा मान मिळेल, अशी शाशवती आहे. आता अडचण, अडथळा राहिला नाही,” असे म्हटले होते. अधिकृत निर्णय होण्यापूर्वीच पद मिळणार असल्याची ‘शाशवती’ कुटून आली, असा सवाल आता उपस्थित होत आहे. अडथळा नेमका काय होता? कोणाच्या आक्षेपामुळे निर्णय रखडला होता? आणि तो अडथळा अचानक दूर कसा झाला? या प्रश्नांची उत्तरे सरकारने द्यावीत, अशी मागणीही शेकापने केली आहे.

संभाजी महाराजांच्या पुतळ्यावरून पेणमध्ये संताप

याची उत्तरे प्रशासनाने जनतेला द्यावीत, अशी मागणी जोर धरत आहे. पेण हे रायगड जिल्ह्यातील ऐतिहासिक आणि सांस्कृतिकदृष्ट्या महत्त्वाचे शहर असून, त्याच्या सांस्कृतिक ओळखीचा उल्लेखही जिल्ह्याच्या संदर्भामध्ये अडकतो. त्यामुळे छत्रपती संभाजी महाराजांच्या नावाने चौक उभारताना अधिक संवेदनशीलता आणि गांभीर्य अपेक्षित होते. जनतेच्या पैशातून निर्णय घ्यायचा, नागरिकांच्या सूचनेकडे दुर्लक्ष करायचे आणि जनतेच्या संतापानंतर तो निर्णय मागे घ्यायचा, हा कारभाराचा पायंडा पडू नये, अशी संतप्त प्रतिक्रिया व्यक्त होत आहे. पुतळा हटवण्यात आला असला, तरी या प्रकरणाने अनेक प्रश्न अनुभूतित ठेवले आहेत. पुतळा हटवणे हा जनतेच्या आंदोलनाचा विजय मानला जात असला, तरी या संपूर्ण प्रकरणाची जबाबदारी कोण घेणार? हा प्रश्न आता केंद्रस्थानी आला आहे.

“बुंद से गई, वो हौद से नहीं आती!” पुतळा हटवता येतो, खर्चाचा हिशेब देता येतो; मात्र, पेणच्या प्रतिष्ठेला लागलेला डाग आणि दुखावलेल्या भावना केवळ दिलगिरीने पुसल्या जाणार का, याचे उत्तर आता प्रशासनाला द्यावे लागणार आहे.

वावे-बेंडसे पुलाची दुरुवस्था

● रेलिंग वाहून गेल्याने वाहने नदीत कोसळण्याची शक्यता

। नेरळ । प्रतिनिधी ।

कर्जत तालुक्यातून वाहणाऱ्या उल्हास नदीवरील वावे आणि बेंडसे गावांना जोडणाऱ्या पुलाची दुरुवस्था झाली आहे. या पुलाच्या दोन्ही बाजूंनी सुरक्षारक्षक म्हणून असलेल्या लोखंडी रेलिंग तुटले असून काही रेलिंग महापुराच्या पाण्यात वाहून गेल्या आहेत. त्यामुळे वाहनचालक आणि स्थानिक ग्रामस्थच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे. वावे-बेंडसे पुलावरील तुटलेले रेलिंग अपघाताला निमंत्रण देणारे असून, सार्वजनिक बांधकाम विभाग लक्ष याकडे देतील का? असा सवाल वाहनचालकांकडून उपस्थित केला जात आहे.

कर्जत तालुक्यातील उल्हास नदीवरील वावे-बेंडसे पुलावरून दररोज मोठ्या प्रमाणात वाहनांची ये-जा सुरू असते. मात्र, पुलाच्या दोन्ही बाजूचे लोखंडी रेलिंग अनेक

अपघातानंतरच दुरुस्ती होणार का ?

या पुलाच्या एका बाजूला वळणदार रस्ता आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभाग तेथे अपघात होण्याची वाट पाहत आहे काय? तसेच अपघात झाल्यानंतरच दुरुस्ती होणार का? असा प्रश्न स्थानिक ग्रामस्थांनी उपस्थित करीत आहेत. सार्वजनिक बांधकाम विभागाने या गंभीर समस्येकडे तातडीने लक्ष देऊन पुलाची पाहणी करावी आणि तुटलेल्या रेलिंगची त्वरित दुरुस्ती करावी, अशी मागणी केली आहे.

ठिकाणी तुटलेले व धोकादायक स्थितीत असल्याचे दिसून येत आहे. पुलाच्या बाजूला नदीचे पात्र असून, तुटलेल्या रेलिंगमुळे अपघाताची शक्यता नाकारता येत नाही. विशेषतः रात्रीच्या वेळी अथवा मुसळधार पावसात वाहन अनियंत्रित झाल्यास गंभीर अपघात होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. त्यामुळे वाहनचालक तसेच पादचाऱ्यांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे. या पुलाचा वापर वावे, बेंडसे, पोसरी तसेच परिसरातील नागरिक मोठ्या प्रमाणात करतात. मात्र,

पाणगावातील आरोग्य व्यवस्थेचा बोजवारा

आवश्यक तज्ज्ञ डॉक्टर, तंत्रज्ञ आणि प्रशिक्षित कर्मचारी पुरेशा संख्येने उपलब्ध नसतील, तर कोट्यवधी रुपयांच्या सुविधांचा सर्वसामान्य रुग्णांना प्रत्यक्ष लाभ कसा मिळणार, असा सवाल संताजी पवार यांनी उपस्थित केला. तसेच, आपत्कालीन परिस्थितीत अपघातग्रस्त व गंभीर रुग्णांना २४ तास तातडीची वैद्यकीय सेवा मिळावी आणि या सर्व मागण्यांवर आरोग्य प्रशासनाने कालबद्ध पद्धतीने कार्यवाही करून त्याबाबत लेखी माहिती द्यावी, अशी मागणी करण्यात आली आहे. प्रशासनाने या प्रश्नांकडे गांभीर्याने पाहून तातडीने सुधारणा करावी. अन्यथा राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार) पक्ष जनतेला सोबत घेऊन लोकशाही मागनिे तीव्र आंदोलन उभारेल, असा इशाराही त्यांनी निवेदनातून दिला आहे. यावेळी निवेदन देताना राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार) पक्षाचे रायगड जिल्हा सचिव श्रीहर्ष कांबळे, रायगड जिल्हा ओबीसी सेल अध्यक्ष अश्विनी ठाकूर, अलिबाग विधानसभा सरचिटणीस साईनाथ म्हाजे यांच्यासह पक्षाचे पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

कोयना प्रकल्पग्रस्तांची समिती कागदावरच

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या उपस्थितीत दोन बैठका झाल्या होत्या. धरणासाठी संपादित झालेल्या जमिनींपैकी शिल्लक जमीन प्रकल्पग्रस्तांना परत देणे तसेच पर्यायी जमीन उपलब्ध करून देण्याबाबत या बैठकीत निर्णय झाल्याचे प्रकल्पग्रस्तांचे म्हणणे आहे.

या प्रश्नांच्या सोडवणुकीसाठी पुणे विभागीय आयुक्त आणि कोकण विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली समित्या स्थापन करण्यात आल्या. मात्र, समिती स्थापन होऊनही प्रकल्पग्रस्तांची एकही बैठक घेण्यात आलेली नसल्याने प्रशासनाच्या भूमिकेबाबत प्रश्नचिन्ह उपस्थित झाले आहे. निर्णय होऊनही नसल्याने सुधारणा करावी. अन्यथा राष्ट्रवादी प्रकल्पग्रस्तांमध्ये असंतोष वाढत असून, आता आंदोलनाचा मार्ग स्वीकारण्याची तयारी सुरू आहे. दरम्यान, “शासनाने प्रकल्पग्रस्तांचा अंत पाहू नये. आमच्या मागण्यांकडे सातत्याने दुर्लक्ष होत राहिल्यास आगामी काळात प्रकल्पग्रस्त रस्त्यावर उतरून भव्य आंदोलन उभारतील,” असा इशारा अखिल कोयना पुनर्वसन सेवा संघाचे अध्यक्ष पवन कदम यांनी दिला आहे.

यंदा बाप्पांचा १२ दिवस मुक्काम

अनंत चतुर्दशीला करण्यात येते. चतुर्थीपासून चतुर्दशीपर्यंतच्या याच तिथी असतात, कारण सर्व सन-वार हे तारखेवर नव्हे तर तिथीवर अवलंबून असतात. त्यामुळे चतुर्थी ते चतुर्दशी या तिथींचा समूह एकूण ११ तिथींचा होतो. काही वेळा किंचित वृद्धी होते, तर काही वेळा तिथीचा क्षय होतो. त्यामुळेच कधी गणपती १० दिवसांचे, तर कधी ११ दिवसांचे असतात. मात्र, यंदा १२ दिवस गणेशोत्सव साजरा होणार आहे. असा योग तब्बल नऊ वर्षांनंतर आला आहे. यापूर्वी सन २०१७ साली गणेशोत्सव १२ दिवसांचा आला होता. सोशल मीडियावर या १२ दिवसांच्या उत्सवाबाबत अनेक तर्क-वितर्क आणि दुर्मिळ योगाच्या चर्चांना उधाण आले आहे. मात्र, हा कोणताही अद्भुत किंवा दुर्मिळ योग नसून, केवळ तिथीच्या गणितामुळे झालेला हा बदल आहे, असा स्पष्ट खुलासा पंचांगकर्त्यांनी केला आहे. येत्या १४ सप्टेंबरपासून गणेशोत्सवाला सुरुवात होणार आहे. सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळांकडून धार्मिक तसेच सांस्कृतिक कार्यक्रमांच्या आयोजनाची जोरदार तयारी सुरू आहे. या १२ दिवसांच्या उत्सवाबाबत सोशल मीडियावर अनेक उलटसुलट चर्चा रंगल्या आहेत. यंदा हर्तालिका आणि गणेश चतुर्थी एकाच दिवशी असल्याने त्याच दिवशी गणेशोत्सवाला सुरुवात होत आहे.

आयकर

विभागाच्या

कार्यालयाला

भीषण आग

त्यावेळची माहिती दिली. त्यांच्या सांगण्यानुसार, एक तासाभमपूर्वी शॉर्ट सर्किटमुळे आग लागली. आग लागल्यावर पहिल्या मजक्यावर दोन जण अडकले होते, पण ते कर्मचारी नव्हते, घाबरून ते एका रूममध्ये बसले होते, असेही प्रत्यक्षदर्शींनी सांगितले. दरम्यान, इनकम टॅक्सच्या इमारतीच्या दुसऱ्या मजक्यावर काही जण अडकले होते, त्यांचे अग्निशमन दलाच्या जवानंकडून रस्स्यू ऑपरेशन करण्यात आले.

जाहीर नोटीस
तमाम जनतेस या जाहीर नोटीसद्वारे कळविण्यात येते की, आमचे अशिलांना मौजे मुळशी, ता. सुधागड, जि. रायगड येथील खाली वर्णन केलेली संपूर्ण मिळकत विद्यमान मालक श्री.वबन बाळकृष्ण पाटील रा.जोमा पाटील मार्ग, पाण्याचा टाकी जवळ, सेक्टर ०१, शिरवणे, नवी मुंबई, ठाणे यांचेकडुन खरेदी घेण्याचे ठरविले आहे. विद्यमान मालकांनी मिळकतीवरील त्यांचा मालकीहक्क निर्वैध असल्याचा भरवसा दिलेला आहे.

मिळकतीचे वर्णन			
मौजे मुळशी, ता. सुधागड, जि. रायगड येथील			
भूमापन क्रमांक व उपविभाग	क्षेत्र हे. आर.	आकार रु. पैसे	
१/१	०-६२-००	४.३८	
	पो.ख ०-०७-८०		
	०-६९-८०		
५/८	०-११-८०	१.५०	
	पो.ख ०-००-८०		
	०-११-६०		

व त्यामधील असलेले ग्रामपंचायत कळंब ता. सुधागड घर मालमता क्र. ५७४ आर सी सी बांधकाम १७१० चौ. फुट

वर नमूद मिळकतींमध्ये कोणाचाही गहाण, दान, बक्षिस, फरोक्त , लिज, लियन, चार्ज, अन्नवन्न, पोटगी, करारपत्र, मृत्युपत्र, वहिवाट वा अन्य कोणत्याही तऱ्हेचा हक्क हितसंबंध असल्यास ही नोटीस प्रसिध्द झाल्यापासून ७ दिवसांचे आत त्यासंबंधी लेखी हरकती खालील पत्त्यावर कागदोपत्री पुरात्यानिशी पाठवाव्यात, सदरच्या मुदतीत कोणाचीही कसल्याही तऱ्हेची हरकत न आल्यास वर नमूद मिळकत निर्वैध आहे असे समजून आमचे अशिल मिळकत खरेदी घेण्याचा व्यवहार पुर्ण करतील, त्यानंतर येणाऱ्या हरकती आमचे अशिलांवर बंधनकारक राहणार नाहीत, हे सर्वांस कळावे.

सही/-
अॅड. शैलेश प्रभाकर पाटील
 दुय्यम निबंधक अलिबाग कार्यालयासमोर
 पो. अलिबाग ता. अलिबाग जि. रायगड.

अपर तहसिलदार व शेतजमीन न्यायाधिकरण अलिबाग यांचे न्यायालयात कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम, १९४८ याचे कलम १४ अन्वये पोट-कलम (१) या अन्वये द्यावयाची नोटीस			
नोटीस		दावा क्रमांक ०१/२०२५	
श्री. मंगेश अनंत आमले		वादी/अर्जदार	
रा. चोंढी, ता. अलिबाग			
जि. रायगड			
विरुद्ध			
श्री. दत्तु महादू कदम			
रा. मुशेत, ता. अलिबाग		प्रतिवादी/सामनेवाला	
जि. रायगड			
विषय- मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमिन अधिनियम १९४८ व मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमिन नियम १९५६ चे कलम १४ प्रमाणे जमिनीचे वर्णन			
गावाचे नाव	स.नं./हि.नं.	क्षेत्र हेक्टर आर	आकार रुपये पैसे
मौजे मुशेत, ता. अलिबाग	१३६	०-०१-३०	०.०९
वादी/प्रतिवादी यांस या नोटीसीद्वारे कळविण्यांत येते की, वादी यांनी उपरोक्त नमुद मिळकतीची मुंबई कुळवहिवाट व शेतजमिन अधिनियम १९४८ व मुंबई कुळवहिवाट नियम १९५६ चे कलम १४ नुसार साधे कुळ म्हणून लागलेले नाव कमी करण्याबाबत न्यायालयात दि. १८/०७/२०२५ रोजी दावा/ अर्ज दाखल केला आहे. आता तुम्हास नियोजित कुळ हक्क समर्पित करणेविषयी काही सांगावयाचे असल्यास किंवा तिला हरकत घ्यावयाची असल्यास तारिख ०९/०९/२०२६ रोजी ११-०० वाजता तहसिल कार्यालय अलिबाग येथे शेतजमीन न्यायाधिकरणा पुढे हजर होण्याविषयी तुम्हांस न्यायाधिकरण यावरून फर्मावीत आहे जर नेमलेल्या वेळी व ठिकाणी न्यायाधिकरणपुढे हजर होण्याविषयी तुम्ही कसूर कराल तर त्या बाबतीत तुम्हांस काहीही सांगावयाचे नाही असे गृहीत धरण्यात येईल आणि आवश्यक त्या चौकशीच्या कामास तुमच्या गैरहजेरीत सुरुवात करण्यात येईल. आणून सदर सुनावणीस हजर न राहिल्यास उपलब्ध असलेल्या कागदपत्रानुसार निकाल/निर्णय देणेत येईल. याची कृपया नोंद घ्यावी.			
ठिकाण :- अलिबाग		सही /-	
दिनांक :- १३/०८/२०२६		(विक्रम पाटील)	
अपर तहसिलदार व शेतजमिन न्यायाधिकरण			
अलिबाग- रायगड			

जाहिर नोटीस			
सर्व लोकांस या जाहीर नोटीसीने कळविण्यांत येते की, मौजे वरंडे, ता. अलिबाग, जि. रायगड येथील खालील वर्णन केलेल्या भातशेती मिळकतीचे विद्यमान मालक श्री. भृषण लक्ष्मण कदम व इतर रा. चोल सामगळा, ता. चोल, ता. अलिबाग, जि. रायगड यांच्या नावे असलेल्या भातशेती मिळकती माझे अशिल यांनी कायम स्वरुपात विकत घेण्याचे ठरविले आहे. त्याबाबत तशा आशयाची बोलणी विद्यमान मालकांबरोबर झालेली आहे.			
मौजे	भूमापन क्र. व उपविभाग	क्षेत्र (हे.आर.)	आकार (रु.पै.)
१. वरंडे	१२७	०-४२-५०	१०.२३
ता. अलिबाग	पो.ख. एकूण	०-०१-८०	०-४५-३०
२ वरंडे	१३१/३	०-७८-५०	१४.८३
ता. अलिबाग	पो.ख. एकूण	०-०५-८०	०-८४-३०
३ वरंडे	५५३/२	०-२०-४०	०.३५
	पो.ख. एकूण	०-००-००	०-२०-४०
सबब सदरहू शेती मिळकत निर्वेध असल्याचा निर्वाळा विद्यमान मालकांनी दिलेला आहे. या उपरही सदरहू वरकस मिळकतीमध्ये अन्य कोणाचा कोणत्याही प्रकारचा हक्क, हितसंबंध, कुळ, वहिवाट, तावा कब्जा, इजमेंट, साठेकारा, गहाण, दान, बोजा व अन्य कोणत्याही प्रकारचा हितसंबंध असल्यास त्यांनी या नोटीशीच्या ताखेपासून ०७ (सात) दिवसांचे आत प्रथमदर्शनी कागदोपत्री पुराव्यासह त्यांच्या लेखी हरकती खालील पत्त्यावर समक्ष वा रजिस्टर पोस्टाने दाखल कराव्यात. अन्यथा सदर मिळकत निर्वेध व बोजाविरहित आहेत असे गृहीत धरून माझे अशील वरील मिळकतीच्या संदर्भातील नियोजित व्यवहार पुर्ण करतील व विहित मुदतीच्या नंतर येणाऱ्या कोणत्याही हरकती माझ्या अशिलांवर बंधनकारक राहणार नाहीत. याची कृपया संबंधितांनी नोंद घ्यावी.			
दिनांक : १७/०८/२०२६	सही/- अॅड. शैलेश प्रभाकर पाटील दुय्यम निबंधक कार्यालयासमोर गाळा नं. ३, अलिबाग, ता. अलिबाग, जि. रायगड.		

कृषीवलच्या वाचकांना आवाहन

अलिबाग येथील श्री कच्छी जैन भवन चॅरिटेबल ट्रस्टच्या वतीने अन्नदानासाठी एक अभिनव योजना आखली आहे. जिल्हा रुग्णालयात दाखल असलेल्या रुग्णांच्या एका नातेवाईकाला जेवणाची सोय करण्यात आली आहे. या योजनेत दररोज किमान ७०/८० लोक जेवत असतात. या जेवणाचा खर्च प्रति दिवस रु. ३००० असून ही देणगी देणाऱ्याचा फोटो कृषीवलमध्ये छापला जाईल. तरी जास्तीत जास्त लोकांनी अन्नदान सेवेचा लाभ घेऊन या सामाजिक उपक्रमात सहभागी व्हावे असे आवाहन कृषीवल करीत आहे.
संपर्क:- ८०५५३२५६७८ (बीपीन रावठ)
९२२६०५५९५५ (अमित शहानंद)
- मुख्य संपादक, कृषीवल

आजचे अन्नदाते			
	सी सिंधू शेलेंद्र काळे, स्मृतीदिन अलिबाग		निलेश धरत, वाढदिवस स्मृतीदिन , अलिबाग

जाहीर नोटीस

तमाम लोकांस या जाहीर नोटीसीद्वारे असे कळविणेत येते की, कृष्णा गजानन गुजरे व विभावरी कृष्णा गुजरे यांनी त्यांचे खुद्द मालकीची व ताबे कब्जा वहिवाटीची, मौजे भादणे, ता. अलिबाग, जि. रायगड येथील गट नं. ९२/१, एकूण क्षेत्र ०.५०.०० हे.आर. (आकार रु.पै. ९.८०) हे.आर. ही मिळकत योग्य त्या खरेदीदारास विकण्याचे ठरविले आहे. सदर मिळकतीच्या उतारी मालक कब्जेदार म्हणून कृष्णा गजानन गुजरे, व विभावरी कृष्णा गुजरे यांची नावे दाखल आहेत. तरी, सर्व लोकांस या नोटीसेने असे कळविणेत येते की, वर नमूद केलेल्या मिळकतीत कृष्णा गजानन गुजरे, व विभावरी कृष्णा गुजरे यांचे व्यतिरिक्त अन्य कोणाचाही गहाण, दान, बक्षिस, फरोक्त, साठेकरार, लिज, लीन, वहिवाट वगैरे कोणताही कसलाही हक्क हितसंबंध असल्यास, त्यांनी ही नोटीस प्रसिद्ध झालेपासून १५ (पंधरा) दिवसांचे आत योग्य त्या कागदोपत्री पुराव्यासह, लेखी स्वरुपात आपल्या हरकती खाली सही करणार यांचेकडून आणून घ्याव्यात. सदर विहित मुदतीत कोणाचीही, कसलीही हरकत खाली सही करणार यांचेकडे न आल्यास, सदर मिळकती या निर्वेध आहेत असे समजून सदर विद्यमान मालक योग्य त्या खरेदीदारासोबत विक्री व्यवहार पूर्ण करतील व मग मागाहून येणारी कोणतीही हरकत विचारात घेतली जाणार नाही व ती विद्यमान मालक व त्यांचे खरेदीदारावर बंधनकारक देखील असणार नाही, याची सर्वांनी स्पष्ट नोंद घ्यावी.

येणेप्रमाणे जाहीर नोटीस आहे.

अलिबाग

तारीख : १८/०८/२०२६

सही/-

अॅड. अमित विष्णू राऊळ

रा. सातजें, पो. मापगाव

ता. अलिबाग, जि. रायगड

मोबा नं. ८६९८०००२३८

उपविभागीय अधिकारी रोहा, उपविभाग रोहा यांच्या न्यायालयात जाहीर नोटीस	
आरटीएस विलंबमाफी क्र.६२/२०२६	
अपिलाथी	
१. श्री. अशिष किसन मोरे	
२. श्री. आकाश किसन मोरे	
रा. ऐनव्हाड, ता. रोहा, जि. रायगड	

महाराष्ट्राची नामुष्की

एक काळ असा होता की महाराष्ट्रातील कारभार देशात सर्वात चांगला असल्याचे मानले जायचे. रिझर्व्ह बँक किंवा इतर संस्थांनी घालून दिलेल्या मर्यादा पाळल्या जायच्या. कर्जाचे प्रमाण धोका रेषेच्या कितीतरी खाली असायचे. भाजपच्या सरकारने हा सागळा लौकिक पार धुळीला मिळवला आहे. राज्य सरकारकडे ८६ हजार कोटी रुपयांची बिले थकली म्हणून राज्यभरातील कंत्राटदारांनी मंगळवारपासून दोन दिवस मुंबईत आझाद मैदानावर आंदोलनाचा इशारा दिला आहे. सोमवारी दिवसभरात दबाव टाकून कंत्राटदारांना आंदोलन मागे घेण्यास भाग पाडण्यात येईल अशी एक शक्यता आहेच. पण त्यामुळे त्यांची देणी लगेच दिली जाणार नाहीत व मूळ प्रश्न बाकीच राहील. कंत्राटदार संघटना गेल्या अनेक दिवसांपासून राज्यभरात परिषदा घेत आहेत. स्थानिक पातळीवर त्यांनी आंदोलने करूनही झाली आहेत. तरीही सरकार दाद देत नाही. कारण, सरकारकडे यांना द्यायला पैसेच नाहीत. महाराष्ट्राची अब्रू घालवणारा हा सर्व प्रकार आहे. कंत्राटदार ही एक बदनाम जमात आहे. बहुतेक जण सत्ताधारी राजकारण्यांच्या जवळचे असतात असे मानले जाते. शिवाय सर्व कंत्राटांमध्ये भ्रष्टाचार होतोच असे गृहित धरले जाते. प्रत्येक कामात ठराविक टक्केवारीने मंत्री, अधिकारी इत्यादींना पैसे द्यावे लागतात असे सर्रास बोलले जाते. यात या कंत्राटदारांचे हात अडकलेले असतात. त्यामुळे शेतकरी, कामगार किंवा बँक कर्मचारी यांच्यासारखे ते उघडपणे आपल्या मागण्या कधी मांडत नाहीत. संघटना वगैरे करून आंदोलन करणे ही तर फार दूची गोष्ट झाली. पण भाजपच्या राजवटीत आता तेही घडते आहे. तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार इतका असझ झाला आहे की कंत्राटदारेखील रस्त्यावर उतरू लागले आहेत. यापूर्वी या मंडळींनी अनेकदा पत्रव्यवहार करून झाला. मंत्र्यांसोबत बैठका झाल्या. प्रत्येक वेळी त्यांना आश्वासने दिली जातात. पण ती पाळण्यासाठी नसतात. एरवी देवेंद्र फडणवीस कसे कारभार-चतुर आहेत म्हणून तारीफ चाललेली असते. पण वास्तवात ही नामुष्की त्यांच्याच कारभारामुळे ओढवलेली आहे.

लाखो कंत्राटदारांचा प्रश्न

राज्यभरातील कंत्राटदारांची संख्या दोन लाख आहे. यातले थेट सरकारकडून कंत्राटे घेणारे थोडे असावेत. बाकीचे या कंत्राटदारांकडून उक्त्याने कामे घेऊन करून देणारे उपकंत्राटदार असावेत. त्यांच्या देयकांवर नजर टाकली तर पाणीपुरवठा विभागाची सर्वाधिक ४० हजार कोटींची बिले थकली आहेत. यामध्ये अर्थात हर घर नल जल योजनेतील कामांचा अधिक समावेश असावा. त्याखालोखाल जलसंपदा विभागाची सात हजार कोटी आणि सार्वजनिक बांधकाम विभागाची साडेसतरा हजार कोटींची बिले बाकी आहेत. आदिवासी विकास विभागातील सुमारे दहा हजार कोटी रुपये येणे आहेत. ही देयके किती महिन्यांपासून थकली आहेत याचा तपशील बातम्यांमध्ये नाही. पण ती सहा महिने ते वर्षभरासाठी थकलेली असावीत. लहान कंत्राटदार हे स्वतःचे पैसे टाकून कामे करतात. त्यात अनेकदा ते स्वतः कष्टाची कामे करतात. यातले पैसे थकले तर ते पैसाशून्य होतात. पुढच्या कामांसाठी भांडवल सोडा, रोजच्या जाग्यासाठीही पैसे उतत नाहीत. यातले बरेच जण सरकारी कंत्राटांसाठी कर्ज काढून पैसे उभे करतात. त्यांचे व्याज तर द्यावेत लागते. यामुळे मग त्यांची कर्जबाजारी शेतकऱ्यांसारखी स्थिती होते. मध्यंतरी सांगलीच्या तरण कंत्राटदाराने यापायी आत्महत्या केल्याचे प्रकरण गाजले होते. तेव्हा सरकारने त्यावर थातूरमातूर धावपळ केल्यासारखे दाखवले. पण ती बनावट होती हे आता दिसते आहे. एकेकाळी जे महाराष्ट्र राज्य उभे आर्थिक घडीसाठी ओळखले जात होते त्याचे दिवाळे वाजले आहे. लाडकी बहीणसारख्या योजनांनी या राज्याची तिजोरी रिकामी केली आहे. इतकी की शेवटी या योजनेतून ९२ लाख महिलांची नावे काढून टाकण्यात आली. यापैकी साडेचार लाख ६५ वर्षाच्या वरच्या होत्या. पण बाकीच्या बहुतांश आर्थिकदृष्ट्या सुस्थित असूनही या योजनेचा फायदा घेत होत्या. बारा लाख तर प्रासिकरही भरत होत्या. याचाच अर्थ या योजनेत प्रचंड भ्रष्टाचार झाला. नव्हे, फडणवीस, शिंदे आणि मंडळींनी जाणूनबुजून तो होऊ दिला. त्यातून त्यांना विधानसभेला मते मिळाली. पण तिजोरी खाली झाल्याने त्यांचा नाईलाज झाला.

मोडकळीला आलेली व्यवस्था

या योजनेसाठी बिनदिक्तपणे इतर विभागांचा पैसा वळवण्यात आला. समाजकल्याण, आदिवासी या दुबळ्या खाल्यांचा बळी देण्यात आला. मध्यंतरी नरहरी झिरवळ यांच्या नेतृत्वाखाली सर्व आदिवासी आमदारांनी याबाबत आवाजना उठवला होता. पण हे प्रकार थांबलेले नाहीत. याचाच परिणाम म्हणजे आज या विभागातून केलेल्या काम ांचे दहा हजार कोटी रुपये कंत्राटदारांना देणे बाकी आहे. आधीच आपले सर्व आदिवासी विभाग राज्याच्या इतर भागांहून कमालीचे मागास आहेत. साधे रस्ते, एसटी, पाण्याचे नळ पोचायलाही तिथे अनेक दशके लागतात. तिथल्या कंत्राटदारांचे पैसे अडवून ठेवणे म्हणजे तिथला पुढचा विकास रोखणे होव. सरकार बध्ना हे पाप करीत आहे. साप चावून आदिवासी आश्रमशाळेतील तीन मुली मरण पावल्याची घटना नुकतीच घडली. ही शाळा अनुदानित असली तरी इतर सरकारी शाळांमध्येही तीच स्थिती आहे. पाटबंधारे, रस्ते अशा इतर विभागांमध्येही हेच घडते आहे. त्यामुळे तेथील अनेक कामे राखडलेली आहेत. त्याचा फटका लोकांना बसतो आहे. ओढ्यावर पूल नसल्याने गर्भवती महिलांना झोळीत घालून नेले वगैरे बायत्या आजही येत असतात. स्वातंत्र्यदिनाच्या दिवशी काँकरोच जनता पार्टीच्या वतीने सर्वत्र शाळांचे ऑडिट सुरू करण्यात आले. अभिजीत दीपके यांनी आपल्या हिंगोलीतल्या मूळ गावच्या शाळेची तपासणी केली तेव्हा तिथे मुलींसाठी पाणी, टॉयलेट यांची धड सोय नसल्याचे दिसले. खिडक्या वगैरे तुटलेल्या होत्या. आज राज्यात सुमारे ६४ हजार सरकारी शाळा आहेत. त्यातील १७८ शाळांना स्वतःची इमारत नाही. ४०९ शाळांमध्ये पिण्याच्या पाण्याची सोय नाही. ८ हजार शाळांमध्ये स्वच्छतागृह नाही. साडेचार हजार शाळांमध्ये विजेची जोडणी नाही. तरीही सरकारच्या बाता मात्र शाळा डिजिटल करण्याच्या असतात. शिक्षणावर मुळात खर्च कमी केला जातो. अर्थसंकल्पातील तरतूद तुटपुंजी असते. त्यात जेमतेम गुरुजी मंडळींचे पगार भागवले जातात. पण चांगल्या इमारती बांधायला किंवा सुविधा करायला सरकारकडे पैसे नसतात किंवा असलेले पैसे निवडणुकीच्या हिशोबाने भलत्याच गोष्टींवर खर्च होत असतात. त्यातूनच ही कंत्राटदारांची अवाढव्य थकबाकी तयार होते. सरकारी आरोग्यसेवेची तर याहूनही वाईट अवस्था आहे. अलिबागच्या सरकारी रुग्णालयाबाबत दैनिक कृषीवलने असंख्य वेळा बातम्या दिल्या आहेत. त्याहून खालच्या प्रार्थमिक आरोग्य केंद्रांची हालत तर अधिक गंभीर आहे. मुंबईत केईएमसारख्या नावाजलेल्या रुग्णालयात आज साधे एक्करे किंवा एमआरआय यामारखी मशीन तुटल्या अवस्थेत आहेत. बहुसंख्य तपासण्या बाहेरून करून आणण्यास सांगितले जाते. केईएम हे मुंबई पालिकेचे रुग्णालय आहे. पण राज्य सरकारच्या अखत्यारीतील जेजे रुग्णालयाची स्थिती त्याहून वाईट आहे. ग्रामीण भागातील अवस्था तर अधिकच बिकट आहे. अनेक बाजूंनी मोडकळीला आलेले राज्य असे महाराष्ट्राचे चित्र आहे. कंत्राटदारांचे आंदोलन हे त्यांचेच उदाहरण आहे.

। विचार

कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम हा कमी चर्चिला जाणारा पैलू आहे. प्रचंड प्रमाणात वीज आणि पाण्याची आवश्यकता असल्यामुळे ती स्वतःचे कार्बन फूटप्रिंट कमी करू शकते का, असा प्रश्न उभा राहतो. म्हणूनच कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा विकास, प्रशिक्षण आणि वापर कमी ऊर्जा वापरली जाईल, नैसर्गिक संसाधनांचा अपव्यय टळेल आणि पर्यावरणावर होणारा परिणाम कमीत कमी राहील अशा प्रकारे करणे आवश्यक आहे.

पर्यावरणाचे रक्षण हा आजच्या काळातील एक महत्त्वाचा विषय आहे. वाढत्या लोकसंख्येमुळे आणि औद्योगिकीकरणामुळे पर्यावरणाचे नुकसान होत आहे, आणि याचे दुष्परिणाम संपूर्ण जगाला भोगावे लागत आहेत. शेती, पर्यावरण व व्यावसायिक आरोग्यावर होणाऱ्या दुष्परिणामांवर मात करण्याचे अभिनव मार्ग आपल्याला शोधावे लागणार आहेत. तंत्रज्ञान आणि पर्यावरणाची सांगड घालून पारंपारिक ऊर्जास्रोतांचा कमीत कमी वापर कसा करता येईल याकडे विशेष लक्ष द्यावे लागेल, कारण या ऊर्जास्रोतांचे साठे कमी होत आहेत. पर्यावरण संरक्षणासाठी मुळातच कार्बन उत्सर्जन कमी करणे आणि हरित गृह वायू कमी करणे हाच एक उपाय आहे. यासाठी जंगले वाढवणे, जल वायू प्रदूषण कमी करणे हे उपाय आहेतच. या दृष्टीने प्रत्येकातलवर्ग किंवा आंतरराष्ट्रीय पातळीवर बरेच प्रयत्न केले जात आहेत. पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी विज्ञानाचा योग्य वापर करणे आवश्यक आहे. विज्ञानाच्या सहाय्याने आणण पर्यावरणीय समस्या ओळखून निराकरण करू शकतो. तंत्रज्ञानाचा योग्य वापर, शाश्वत साधनांचा विकास आणि पर्यावरणीय संवेदनशीलता यामुळेच आपल्याला पृथ्वीचे संरक्षण करण्यासाठी योग्य मार्गदर्शन मिळेल. हे आपल्यासाठीच नव्हे, तर भविष्यातील पिढ्यांसाठीही अत्यावश्यक आहे.

आज कृत्रिम बुद्धिमत्तेची चर्चा जगभर सुरू आहे. शिक्षण, आरोग्य, शेती, उद्योग, बँकिंग,

वाहतूक, शासन, संशोधन अशा जवळजवळ प्रत्येक क्षेत्रात तिचा वापर झपाट्याने वाढत आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्तेमुळे कामाचा वेग वाढतो, निर्णय अधिक अचूक होतात आणि उत्पादनक्षमताही सुधारते. मात्र या तंत्रज्ञानाचा कमी चर्चिला जाणारा एक पैलू म्हणजे पर्यावरणावर होणारा परिणाम. कृत्रिम बुद्धिमत्ता चालवण्यासाठी प्रचंड प्रमाणात संगणकीय क्षमता, वीज आणि पाण्याची आवश्यकता असते. त्यामुळे एक महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण होतो– कृत्रिम बुद्धिमत्ता स्वतःचे कार्बन फूटप्रिंट कमी करू शकते का? या प्रश्नाचे उत्तर म्हणजे शाश्वत कृत्रिम बुद्धिमत्ता. याचा अर्थ असा की कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा विकास, प्रशिक्षण आणि वापर अशा पद्धतीने करणे की किमान ऊर्जा वापरली जाईल, नैसर्गिक संसाधनांचा अपव्यय टळेल आणि पर्यावरणावर होणारा परिणाम कमीत कमी राहील. कार्बन फूटप्रिंट म्हणजे काय? एखादी व्यक्ती, संस्था, उद्योग किंवा तंत्रज्ञान आपल्या काम काजातून वातावरणात जितके हरितगृह वायू निर्माण करते, त्याला कार्बन फूटप्रिंट म्हणतात. संगणक, माहिती केंद्रे, भ्रमणध्वनी, मोटो मदत मिळेल. शाश्वत जालसेवा आणि कृत्रिम बुद्धिमत्तेसाठी माहिती बुद्धिमत्तेसाठी चालणाऱ्या

मोठ्या संगणकीय प्रक्रियांना मोठ्या प्रमाणावर वीज लागते. ही वीज प्रदूषण करणाऱ्या इंधनांपासून तयार होत असेल, तर कार्बन फूटप्रिंट वाढते.

कृत्रिम बुद्धिमत्तेची निर्मिती आणि प्रशिक्षण ही अत्यंत ऊर्जा–प्रधान प्रक्रिया आहे. लाखो कोटी माहितींचे विश्लेषण, सतत चालणारी गणिते आणि दिवस–रात्र कार्यरत असलेले संगणक यासाठी प्रचंड ऊर्जा खर्च होते. त्याशिवाय ही यंत्रणा थंड ठेवण्यासाठीही मोठ्या प्रमाणावर वीज आणि पाण्याची आवश्यकता असते. त्यामुळे कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा वाढता वापर पर्यावरणासमोर एक नवे आव्हान निर्माण करत आहे. परंतु, याच तंत्रज्ञानात या सम स्येचे उत्तरही दडले आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्ता स्वतःच ऊर्जाबचतीचे मार्ग शोधू शकते. कोणती प्रक्रिया आवश्यक आहे, कोणती टाळता येईल, कोणती माहिती पुन्हा वापरता येईल आणि कोणत्या पद्धतीने कमी ऊर्जेमध्ये अधिक काम करता येईल, याचा अभ्यास ती करू शकते. त्यामुळे कमी ऊर्जा वापरून अधिक परिणामकारक काम करणे शक्य होते आणि कार्बन फूटप्रिंट कमी होते. आज जगातील अनेक माहिती केंद्रांमध्ये कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या मदतीने थंडावा देण्याचा यंत्रणांचे स्वयंचलित नियंत्रण केले जाते. त्यामुळे विजेचा वापर लक्षणीयरीत्या कमी झाला आहे. उद्योगांमध्ये यंत्रांची कार्यक्षमता वाढवून ऊर्जा बचत केली जाते. शेतीमध्ये आवश्यक तेवढेच पाणी वापरण्याचा सल्ला दिला जातो. शहरांमध्ये वाहतूक सुरळीत ठेवून इंधनाचा अपव्यय कमी केला जातो.

। चर्चा आजची

आधुनिकतेसोबत संस्कृती जपणे आवश्यक

अन्य पिकांना नुकसान करणाऱ्या प्राण्यांवर नियंत्रण ठेवण्यात नागाची महत्त्वाची भूमिका असते. त्यामुळे नागपंचमीच्या निमित्ताने सर्पसंवर्धनाचा संदेश देण्याची गरज व्यक्त होत आहे. नागांना पकडून त्यांची पूजा करण्यापेक्षा त्यांच्या नैसर्गिक अधिवासाचे संरक्षण करणे महत्त्वाचे आहे. तर मातीच्या नागांची पूजा करून परंपरा

आणि पर्यावरण संवर्धनाचा समतोल साधता येतो. नागपंचमीसारख्या सणामधून सर्पांविषयी आदर आणि संरक्षणाची भावना समाजात निर्माण झाली. आज साप पर्यावरणातील अन्नसाखळीचा महत्त्वाचा घटक आहे, हे विज्ञान सांगते. त्यामुळे अशा परंपरांचा आधुनिक अर्थ घेताना वन्यजीवांचे संरक्षण, त्यांच्या अधिवासाचे रक्षण आणि जैवविविधतेचे संवर्धन यांना महत्त्व देणे गरजेचे आहे.

नारळी पौर्णिमा, रक्षाबंधन, मंगळागौर यांसारखे सणही श्रावणाच्या सामाजिक जीवनाचे दर्शन घडवतात. पूर्वीच्या काळात अशा सणामुळे कुटुंबीय, नातेवाईक आणि समाजातील लोक एकत्र येत असत. मंगळागौरसारख्या कार्यक्रमांमुळे महिलांना एकत्र येण्याची,

संवाद साधण्याची आणि मनोरंजनाची संधी मिळत असे.

आजच्या काळात वाढता ताण, एकाकीपणा आणि डिजिटल जीवनशैली पाहता सामाजिक संवाद आणि सामूहिक आनंदाचे महत्त्व आणखी वाढले आहे. तर सणांच्या काळात हजारो नवीन रोजगाराच्या संधी निर्माण होतात. पूजेसाठी लागणाऱ्या साहित्याची बाजारात मोठ्या प्रमाणावर खरेदी सुरू असते. फुले, केळीची पाने, बेल, दुर्वा आणि फळविक्रीतून स्थानिकांना रोजगार उपलब्ध होत आहे. यामध्ये सजावट, मिठाई निर्मिती, इव्हेंट मॅनेजमेंट, कपड्यांची दुकाने यांसारख्या क्षेत्रांतही स्थानिक पातळीवर अल्पमुदतीचे काम व चांगले उत्पन्न मिळते. मात्र, यातही काही वेळा कृत्रिम किंवा प्लास्टिक सजावटीच्या साहित्य वापरामुळे प्रदूषणात वाढ होऊ शकते. त्यामुळे सण साजरे करताना शक्यतो नैसर्गिक गोष्टींचा वापर करणे तितकेच गरजेचे आहे.

वाढत्या शहरीकरणामुळे आणि औद्योगिकीकरणामुळे पर्यावरणात आमलाग्र बदल झाला असून निसर्ग प्रदूषणाच्या विळख्यात सापडलेला आहे. यापासून सावरण्यासाठी वृक्षलागवड करणे अत्यंत आवश्यक आहे. भारतीय संस्कृतीत प्रत्येक प्राणी, वनस्पती, फूल एवढंच काय तर संपूर्ण सृष्टीला देवाच्या रूपात पाहिले जाते. त्यामुळे सणांच्या निमित्ताने संपूर्ण प्राणीमात्रांना वाचविण्याचासाठी निसर्ग प्रफुल्लित ठेवणे अत्यंत गरजेचे आहे. याकरिता श्रावण महिन्याचे औचित्य साधून मोठ्या प्रमाणात वृक्षलागवड करणे गरजेचे आहे. परंतु, लागवड केलेल्या झाडांचे संवर्धन करणेही तितकेच गरजेचे आहे.

आजच्या धावपळीच्या आणि तणावपूर्ण जीवनात श्रावणातील सणांचे महत्त्व अधिक वाढले आहे. मंदिरातील शांते वातावरण, प्रार्थना, मंत्रजप, ध्यान आणि ससंलग्न यांमुळे मानसिक तणाव कमी होण्यास मदत होते. तर रक्षाबंधन यांसारख्या सणामध्ये आपण एकमेकांसोबत आनंद वाटतो आणि नाते मजबूत करतो. त्यामुळे आजच्या वेगाने बदलणाऱ्या समाजात जिथे आधुनिकता वेगाने पसरत आहे, तिथे आपण आपली संस्कृती आणि परंपरा जपणे आवश्यक बनले आहे.

हैक्यंसद्

पादचारी प्रथम मोहीम स्वागतार्ह

मुंबई महापालिकेने मुंबईकरांना सुरक्षित आणि अडथळामुक्त पदपथ उपलब्ध करून देण्यासाठी ‘पादचारी प्रथम’ मोहीम सुरू केली आहे. या मोहिमेअंतर्गत पदपथावरील अतिक्रमण, अनधिकृत बांधकामे, फेरीवाल्यांचे अडथळे, फलक-बॅनर तसेच इतर अडथळे हटविण्याची कारवाई सुरू आहे. ही बाब निश्चितच स्वागतार्ह आहे. पदपथ हे पादचाऱ्यांना अत्यंत अतत्तात. मात्र, अनेक ठिकाणी दुकानदार आपला बराचसा माल, फलक, फर्निचर आणि इतर साहित्य पदपथावर मांडून ठेवतात. त्यामुळे पादचाऱ्यांना पदपथावरून चालणे जिकीरीचे होते. नाईलाजाने त्यांना मुख्य रस्त्यावरून चालावे लागते आणि तेथे वेगाने धावणाऱ्या वाहनांचा सामना करावा लागतो. यातून अपघाताचा धोका वाढतो. त्यामुळे ‘पादचारी प्रथम’ ही मोहीम अत्यंत आवश्यक असून ती केवळ काही दिवसांपुरती मर्यादित न राहता सातत्याने सुरू राहणे गरजेचे आहे. अतिक्रमण हटवल्यानंतर त्याच ठिकाणी पुन्हा अतिक्रमण होणार नाही, याचीही महापालिकेने दक्षता घ्यावी. पदपथ हा दुकानदारांचा पसारा मांडण्यासाठी आहे. पादचाऱ्यांना त्यांचा हक्काचा आणि सुरक्षित मार्ग मिळवून देण्यासाठी महापालिकेच्या या मोहिमेला सातत्य आणि नागरिकांचे सहकार्य दोन्ही आवश्यक आहे.

दीपक काशिराम गुंडये, वरळी.

एआयचे कार्बन फूटप्रिंट...

घरांमध्ये वीजवापराचे नियोजन अधिक कार्यक्षम बनवले जाते. म्हणजेच कृत्रिम बुद्धिमत्ता स्वतः ऊर्जा वापरत असली, तरी ती अनेकपटींनी अधिक ऊर्जा वाचवण्याची क्षमता ठेवते.

भारतासाठी हा विषय अत्यंत महत्त्वाचा आहे. आपला देश वेगाने डिजिटल अर्थव्यवस्थेकडे वाटचाल करत आहे. शासन, उद्योग, शैक्षणिक संस्था आणि नागरिक मोठ्या प्रमाणावर कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा स्वीकार करत आहेत. त्याच वेळी भारताने पर्यावरण संरक्षण, स्वच्छ ऊर्जा आणि शाश्वत विकासाची महत्त्वाकांक्षी उद्दिष्टे स्वीकारली आहेत. त्यामुळे तांत्रिक प्रगती आणि पर्यावरण संरक्षण यांचा समतोल राखणे अत्यावश्यक आहे. भारताकडे सूर्यऊर्जा, पवनऊर्जा आणि इतर स्वच्छ ऊर्जेचे विपुल स्रोत आहेत. भविष्यात माहिती केंद्रे आणि कृत्रिम बुद्धिमत्तेची संगणकीय यंत्रणा या स्वच्छ ऊर्जेवर चालू लागल्या, तर कार्बन फूटप्रिंट मोठ्या प्रमाणात कमी करता येईल. त्यामुळे ऊर्जा खर्च कमी होईल, प्रदूषण घटेल आणि पर्यावरण संरक्षणासाठी

मोठी मदत मिळेल. शाश्वत कृत्रिम बुद्धिमत्तेसाठी माहिती केंद्रांची रचनाही बदलावी लागेल. कमी वीज वापरणारे संगणक, ऊर्जा बचत करणाऱ्या यंत्रणा, नैसर्गिक थंडावा, पाण्याचा मर्यादित वापर आणि पुनर्वापरयोग्य साधनसामग्री यांचा स्वीकार करणे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञान जितके बुद्धिमान असेल तितकेच ते पर्यावरणपूरकही असले पाहिजे. यामध्ये माहिती तंत्रज्ञान वापरणाऱ्या प्रत्येक नागरिकाची महत्त्वाची भूमिका आहे. आपण अनेकदा गरज नसताना कृत्रिम बुद्धिमत्तेकडून एकाच प्रकारची उत्तरे पुन्हा पुन्हा मागतो, अनावश्यक चित्रे तयार करतो, निरुपयोगी माहिती साठवून ठेवतो किंवा मोठ्या प्रमाणात माहितीची देवाणघेवाण करतो. या प्रत्येक कृतीसाठी ऊर्जा खर्च होते. त्यामुळे कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा विवेकपूर्ण आणि जबाबदारीने वापर करणे ही काळाची गरज आहे.

संगणक, भ्रमणध्वनी आणि इतर साधने वापरताना ऊर्जाबचतीची काळजी घ्यायला हवी. आवश्यक तेव्हाच कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा वापर करावा, नको असलेली माहिती नियमितपणे हटवावी. जुनी उपकरणे अधिकृत पुनर्वापरासाठी द्यावीत. नवीन उपकरणे खरेदी करताना ऊर्जा बचत करणाऱ्या साधनांना प्राधान्य द्यावे. या छोट्या सवयींमुळे कार्बन फूटप्रिंट कमी करण्यासाठी मोठे योगदान देता येते. माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रातील कंपन्यांची जबाबदारी आणखी मोठी आहे. कमी ऊर्जा वापरणारी कृत्रिम बुद्धिमत्ता विकसित करणे, स्वच्छ ऊर्जेचा वापर वाढवणे, पर्यावरणपूरक माहिती केंद्रे उभारणे, पाण्याचा

अपव्यय कमी करणे, जुन्या उपकरणांचा पुनर्वापर करणे आणि कर्मचाऱ्यांमध्ये पर्यावरणपूरक कार्यसंस्कृती निर्माण करणे ही त्यांची सामाजिक जबाबदारी आहे. प्रत्येक नव्या प्रकल्पाची कार्बन फूटप्रिंट मोजणे आणि ती कमी करण्यासाठी ठोस उपाययोजना करणे हे आता प्रत्येक संस्थेचे धोरण असले पाहिजे. केवळ अधिक वेगवान कृत्रिम बुद्धिमत्ता विकसित करणे पुरेसे नाही; ती ऊर्जा बचत करणारी, संसाधनांचा कार्यक्षम वापर करणारी आणि पर्यावरणपूरक असली पाहिजे. भविष्यात स्पर्धा केवळ अधिक शक्तिशाली कृत्रिम बुद्धिमत्तेची नसेल, तर अधिक शाश्वत कृत्रिम बुद्धिमत्ता विकसित करणाऱ्यांची असेल. शैक्षणिक संस्थांनी विद्यार्थ्यांना कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या पर्यावरणपूरक आणि जबाबदार वापराचेही शिक्षण दिले पाहिजे. उद्याचे संशोधक, अभियंते आणि उद्योजक यांनी विकासाबरोबरच पर्यावरण संरक्षणाचा विचार केला, तर भारत जगासाठी आदर्श निर्माण करू शकेल.

शासनानेही ऊर्जाबचत करणाऱ्या तंत्रज्ञानाला प्रोत्साहन, पर्यावरणपूरक माहिती केंद्रांसाठी धोरणे, संशोधनासाठी सहाय्य आणि जनजागृती यावर भर दिला पाहिजे. शासन, उद्योग, शैक्षणिक संस्था आणि नागरिक यांनी एकत्रितपणे प्रयत्न केल्यास शाश्वत कृत्रिम बुद्धिमत्ता ही केवळ संकल्पना न राहता वास्तव बनेल. यासाठी सर्व स्तरांवर प्रबोधन होणे गरजेचे आहे, तरच आपण पुढच्या पिढीला अधिक चांगल्या अवस्थेत आपल्या पृथ्वीला सादर करू शकू. अन्यथा, आगामी पिढ्या आपल्याला माफ करणार नाही. आपण बेलाशक चंगळवादात पर्यावरणाचा न्हास केला, असा ठपका नको असेल तर सर्व घटकांनी जागे झाले पाहिजे. आज प्रश्न कृत्रिम बुद्धिमत्ता वापरायची की नाही हा नाही. प्रश्न असा आहे की ती अधिक जबाबदारीने, अधिक कार्यक्षमतेने आणि पर्यावरणपूरक पद्धतीने कशी वापरायची हा. विकास आणि पर्यावरण यांच्यात संघर्ष नसून समन्वय असू शकतो, हे शाश्वत कृत्रिम बुद्धिमत्ता सिद्ध करते. भविष्यात खऱ्या अर्थाने तोच प्रगत देश ठरेल, जो कमी ऊर्जा वापरून अधिक परिणामकारक तंत्रज्ञान विकसित करेल. भारताकडे ज्ञान, संशोधन, कुशल मनुष्यबळ आणि नवकल्पनांची मोठी ताकद आहे. या सामर्थ्याचा योग्य उपयोग करून भारत शाश्वत कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या क्षेत्रात जगाचे नेतृत्व करू शकतो. तंत्रज्ञानाचा प्रत्येक टप्पा निसर्गाशी मैत्री करणारा असेल, तरच विकासाचा प्रवास खऱ्या अर्थाने शाश्वत ठरेल.

(लेखक उद्योजक व संगणक साक्षरता प्रसारक आहेत.)

